

AİLE HEKİMLİĞİ UZMANLIK EĞİTİMİ PROGRAMI

PROGRAMIN TANIMI VE GENEL AMACI

Aile Hekimliği uzmanlık eğitimi, uzmanlık öğrencisinin, aile hekimliği tanımı içinde yer alan temel prensipler doğrultusunda, klinik bilgi, beceri, tutum ve davranışlarının yanı sıra eğiticilik, araştırmacılık ve yöneticilik niteliklerinin geliştirilmesi için uygun olanaklar sağlamayı amaçlamaktadır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ

Ülkemizin yetişmiş aile hekimliği uzmanına olan acil ihtiyacı ve sağlık reformu çalışmaları nedeniyle, geçiş dönemi eğitimlerinin tamamlanacağı tarihe kadar geçerli olmak üzere, bir geçici maddeyle düzenlenmek kaydıyla Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi'nin 36 aylık bir müfredatla yürütülmesi ve bileşeninin aşağıdaki şekliyle uygulanması Türkiye Aile Hekimliği Yeterlilik Kurulu-Yürütme Kurulu (TAHYK-YK) tarafından uygun görülmektedir.

Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi 36 aydır. Bu süre aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

AİLE HEKİMLİĞİ - 12 AY

İÇ HASTALIKLARI - 6 AY (1 AY KARDİYOLOJİ POLİKLİNİĞİ)

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI - 6 AY

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM - 5 AY

GENEL CERRAHİ - 2 AY

PSİKİYATRİ - 3 AY

SEÇMELİ 1 - 1 AY

SEÇMELİ 2- 1 AY

Seçmeli dış rotasyonların, Göğüs hastalıkları, Dermatoloji, Ortopedi ve Travmatoloji ve KBB bölümlerinden birinde yapılması gereklidir.

PROGRAM SORUMLUSU

Aile Hekimliği Anabilim Dalı - Aile Hekimliği Őefliđi / Koordinatörlüğü

PROGRAM YÜRÜTÜCÜLERİ

Aile Hekimliği Anabilim Dalı Başkanı (AHEK Başkanı)

Aile Hekimliği Anabilim Dalı Akademik Kurulu (AHEK-ADK)

Aile Hekimliği Őefi / Koordinatörü

Klinik Şefliğine bağlı ve/veya iŐbirliđi içinde olan eğitim birimlerindeki Aile Hekimliği eğiticileri*

*TAHYK Yönergesi madde 3.3

İŐBİRLİĐİ YAPILAN BİRİMLER

- Sağlık Bakanlığı Birinci Basamak Sağlık KuruluŐları
- Tıpta Uzmanlık Tüzüğü ile tanımlanmış olan Anabilim Dalı ve Bilim Dalları
- Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri
- Sağlık Bakanlığı Hastaneleri
- Tıpta Uzmanlık Eğitimi için Sağlık Bakanlığı'nın görevlendirdiği kurumlar dışında iŐbirliđi yapılacak kuruluşlar arasından TAHYK-YK tarafından yeterli kabul edilen, akredite edilen birinci basamak eğitim ortamları*.

AİLE HEKİMLİĞİ

A. Aile Hekimliğinin Tanımı

Aile Hekimliği, birey, aile ve toplum sağlığına katkıda bulunmak üzere, çocukluk, ergenlik, erişkinlik ve ileri yaş gibi yaşamın bütün evrelerinde ve süreklilik içinde, cinsiyet, yakınma, hastalık gibi herhangi bir ayırım yapmaksızın, sağlığın korunması ve geliştirilmesi ile karşılaşılacak tüm sağlık sorunlarının birinci basamakta erken tanı, tedavi, izlem ve rehabilitasyonuna yönelik olarak, tıp etiği ilkeleri ile uyum içinde çağdaş, nitelikli, kanıta dayalı bir sağlık hizmeti sunabilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumları edinmiş olmayı gerektiren bir uzmanlık dalıdır.

Özellikleri

- a. İlk temas noktası
- b. Kolay ulaşılabilir
- c. Entegre ve koordine
- d. Sürekli
- e. Bütüncül, biyopsikososyal yaklaşım
- f. Kişisel, aile ve toplum yönelimli
- g. Gizlilik ve yakınlık
- h. Savunuculuk
- i. Sağlık kaynaklarının etkili kullanımı
- j. Özgün görüşme ve klinik karar verme süreci
- k. Ekip hizmeti

Temel yeterlilikler

- a. Birinci basamak yönetimi
- b. Kişi/Hasta merkezli bakım
- c. Özgün problemleri çözebilme
- d. Kapsamlı yaklaşım
- e. Toplum yönelimli olma
- f. Bütüncül yaklaşım modelleme

B. Aile Hekimliği Uzmanının Tanımı

Klinisyen Aile Hekimi

Aile hekimliğinde tüm klinik uygulamalar multidisipliner bir ekip çalışması ile biyopsikososyal yaklaşımla ve kişi merkezli yürütülür.

A. Bireyin Sağlık Yönetimi (Koruyucu/Tedavi edici hekimlik)

1. Sağlığın geliştirilmesi ve korunması
2. Sağlıklı bireyin izlenmesi
3. Hasta yönetimi
4. Toplumun sağlık eğitimi

B. Hastalık yönetimi

1. Kişileri risk etmenlerine göre değerlendirmek, riskli bireyleri saptamak (risk yönetimi-birincil koruma)
2. Kanıta dayalı birinci basamak rehberlerinin kullanımı
3. Riskli bireylere danışmanlık vermek (birincil koruma)
4. Riskli bireyleri belli aralıklarla taramak
5. Hasta kişileri belirlemek-Tanı koymak
6. Tedavi uygulamak
7. Hastalığın komplikasyonlarını önlemek (ikincil korunma)
8. Rehabilitasyon (üçüncül koruma)

Araştırmacı Aile Hekimi

1. Epidemiyolojide Temel Kavram, İlke ve Yöntemleri Benimseme
2. Araştırma Planlama ve Yürütme
3. Eleştirel Makale Okuma
4. Bilimsel Makale Yazma
5. Bildiri ve Poster Hazırlama
6. Kanıta Dayalı Tıp Yaklaşımı

Eğitici Aile Hekimi

Bireye ve topluma yönelik sağlık eğitimi, birinci basamak çalışanlarına yönelik hizmet içi eğitim, saha eğiticiliği

- 1. Danışmanlık**
- 2. Yetişkin Eğitimi İlkeleri**
- 3. Etkileşimli Eğitim Yöntemleri**
- 4. Yeterliğe Dayalı Eğitim**
- 5. Probleme Dayalı ğrenim**
- 6. Kurs Planlama ve Yürütme**
- 7. Hasta hekim iletişimi:**
  - i. Aile hekimliğinde iletişim**
  - ii. Görüşme teknikleri**
  - iii. Zor hasta**
  - iv. Hasta eğitimi ve danışmanlık**
  - v. Kötü haber verme**

İdareci Aile Hekimi

- 1. Hasta kayıtları ve rapor oluşturma**
- 2. Personel yönetimi**
- 3. Kriz afet yönetimi**

AİLE HEKİMLİĞİ TEMEL UYGULAMALARI

Birinci Basamakta uygulanacak klinik yöntem

- Sağlık ölçütlerinin kullanımı
- Ayrışmamış hasta yönetimi
- Düşük prevalans hekimliği uygulamaları
- Birinci basamakta tanı testlerinin akılcı ve etkin kullanımı
- Toplum yönelimli birinci basamak hekimliği

KLİNİK UYGULAMALAR		Yeterlilik Beceri Düzeyi*	Eğitim Birimi**
A. Bireyin Sağlık Yönetimi (Koruyucu / Tedavi Edici Hekimlik)			
	Bireysel ve topluma yönelik sağlık eğitimi ve danışmanlık	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Sağlıklı beslenme, egzersiz	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Periyodik sağlık muayeneleri	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Bağışıklama	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Kazalar ve yaralanmalardan korunma	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Aile Planlaması	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Sigara ve Madde bıraktırma	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
B. Hastalık Yönetimi			
1. Kalp ve Damar Sistemi Hastalıkları			
1.1	İskemik Kalp Hastalığı	K, TT, A	1, 3
1.2	Dislipidemiler	K, TT, A	1, 3
1.3	Kalp Yetmezliği	K, TT, A	1, 3
1.4	Kalp Kapak Hastalıkları	K, T	1, 3
1.5	Akut Romatizmal Ateş (ARA)	K, TT, A	1, 2, 3
1.6	Ritim Bozuklukları	K, TT, A	1, 2, 3
1.7	Periferik Damar Hastalıkları	K, TT, A	1, 3, 5
2. Beyin Damar Hastalıkları			
2.1	İnme	T	1, 3,
2.2	Demans	T	1, 3, 6
3. Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı			
3.1	Astım	K, TT, A	1, 2, 3
3.2	Kronik Bronşit	K, TT, A	1, 2, 3
3.3	Amfizem	K, TT, A	1, 2, 3
3.4	Bronşektazi	K, TT, A	1, 2, 3
4. Perinatal Hastalıklar			
4.1	Perinatal Enfeksiyonlar (anne ve yenidoğan)	K, T, A	1, 2, 4
4.2	Beslenme bozuklukları	K, TT, A	1, 2, 4
4.3	Doğum ve doğum sonrası komplikasyonları	K, TT, A	1, 2, 4

4.4	Konjenital anomaliler	K, T, A	1, 2, 4
5. Solunum Yolu Enfeksiyonları			
5.1	Alt solunum yolu Enfeksiyonları	K, TT, A	1, 2, 3
5.2	Üst solunum yolu Enfeksiyonları	K, TT, A	1, 2, 3
5.3	Tüberküloz	K, TT	1, 2, 3
6. Hipertansiyon			
		K, TT, A	1, 2, 3, 4
7. Maligniteler			
7.1	Trakea, Bronş ve Akciğer Kanseri	K, T, A	1, 3
7.2	Mide Kanseri	K, T, A	1, 3, 5
7.3	Lösemi ve Diğer Kan Kanseri	T, A	1, 2, 3
7.4	Meme Kanseri	K, T, A	1, 3, 4, 5
7.5	Lenfoma	T, A	1, 2, 3
7.6	Kolon ve Rektum Kanseri	K, T, A	1, 3, 4, 5
7.7	Cilt kanseri-Malign Melanom	K, T	3
8. Diyabet			
		K, TT, A	1, 2, 3, 4
9. Kazalar ve Yaralanmalar			
		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
10. Gastrointestinal Sistem Hastalıkları			
10.1	Gastrointestinal sistem enfeksiyonları	K, TT, A	1, 2, 3
10.2	Gastrit ve Ülserler	K, TT, A	1, 2, 3, 5
10.3	Motilite Bozuklukları	K, TT	1, 2, 3
10.4	GIS Kanamalar	K, TT, A	1, 2, 3, 5
10.5	Karaciğer-Safra Kesesi Hastalıkları	K, TT, A	1, 2, 3, 5
10.6	Viral Hepatitler	K, TT, A	1, 2, 3, 5
10.7	Akut Batın	T, A	1, 2, 3, 4, 5
10.8	Asit	K, TT, A	1, 2, 3
11. Böbrek Hastalıkları			
11.1	Nefrit	K, T, A	1, 2, 3, 4
11.2	Nefrotik Sendrom	K, T, A	1, 2, 3, 4
11.3	Akut ve Kronik Böbrek Yetmezliği	K, T, A	1, 2, 3, 4
12. Obezite (Şişmanlık)			
		K, TT	1, 2, 3, 4
13. Akut Solunum Sistemi Hastalıkları			
13.1	Akut Solunum Yetmezliği	K, TT, A	1, 2, 3
13.2	Pnömotoraks	T, A	1, 2, 3, 5
13.3	Yabancı Cisim Aspirasyonu	K, T, A	1, 2, 3, 5
14. Santral sinir sistemi enfeksiyonları			
14.1	Menenjit	K, T, A	1, 2, 3
14.2	Ensefalit	K, T, A	1, 2, 3
15. Kan hastalıkları			
15.1	Anemi	K, TT, A	1, 2, 3, 4
15.2	Thalassemi	K, T	1, 2, 3, 4
16. Tiroid hastalıkları			
		K, TT, A	1, 2, 3, 5
17. Ruhsal Bozukluklar			
17.1	Anksiyete bozuklukları, Somatoform bozukluklar	TT, A	1, 6

17.2	Depresyon	TT, A	1, 2, 4, 6
17.3	Delirium	T, A	1, 3, 6
17.4	Yeme bozuklukları	T	1, 6
18. Deri ve Yumuşak Doku Hastalıkları			
18.1	Döküntülü Hastalıklar	K, TT, A	1, 2, 3
18.2	Deri ve Yumuşak Doku Enfeksiyonları	K, TT, A	1, 2, 3, 4
19. Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar			
19.1	HIV/AIDS	K, T, A	1, 3, 4
19.2	Diğer CYBE	K, T, A	1, 4
20. Genital ve Üriner Sistem Hastalıkları			
20.1	Jinekolojik Enfeksiyonlar	K, TT, A	1, 4
20.2	Disfonksiyonel Kanamalar	TT, A	1, 4
20.3	Dismenore	K, TT, A	1, 4
20.4	Myoma uteri	T, A	1, 4
20.5	Benign Prostat Hipertrofisi	TT, A	1, 5
20.6	Erkek Üriner Yol Enfeksiyonları	K, TT, A	1, 2, 3
21. Allerjik Hastalıklar, Anafaksi		K, TT, A	1, 2, 3
22. Kas İskelet Sistem Hastalıkları			
22.1	Lumbalji	K, TT, A	1, 3
22.2	Fibromyalji	K, TT, A	1, 3, 6
22.3	Osteoartrit	K, TT, A	1, 3
22.4	Osteoporoz	K, TT, A	1, 3, 4
22.5	Romatoid artrit	K, TT, A	1, 3
23. Bağ Dokusu Hastalıkları		K, T, A	1, 2, 3
C. Semptom ve Başvuru Nedenlerinin Yönetimi			
1. Ateş		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5
2. Baş ağrısı		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
3. Halsizlik / Yorgunluk		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
4. İştahsızlık		TT	1, 2, 3, 6
5. Kilo kaybı (istemsiz)		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
6. Kanama diyatezi		T, A	1, 2, 3
7. Lenfadenopati		K, TT	1, 2, 3
8. İkter		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5
9. Ele gelen kitle		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5
10. Boğaz ağrısı		K, TT, A	1, 2, 3, 4
11. Öksürük		K, TT, A	1, 2, 3, 4
12. Solunum sıkıntısı		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
13. Göğüs ağrısı		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
14. Çarpıntı		TT, A	1, 2, 3, 6
15. Karın ağrısı		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
16. Dispepsi		K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
17. İshal		TT	1, 2, 3, 6

18. Kabızlık	TT	1, 2, 3, 6
19. Hematüri (kanlı idrar, kırmızı idrar)	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5
20. İdrar kaçırma	K, TT	1, 2, 3, 4, 6
21. Pelvik ağrı	K, TT, A	1, 3, 4, 5
22. Vajinal kanamalar	K, TT, A	1, 2, 3, 4
23. Galaktore	TT	1, 3, 4
24. Hirsutizm	TT	1, 2, 3, 4, 6
25. Jinekomasti	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
26. Konvülsiyon	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
27. Parestezi / paralizi	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
28. Unutkanlık	K, TT	1, 3, 6
29. Davranış sorunları	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
30. Eklem ağrısı	TT	1, 2, 3
31. Boyun ağrısı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
32. Bel ağrısı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
33. Diz ağrısı	K, TT, A	1, 2, 3
34. Ödem	K, TT	1, 3
35. Yumuşak doku travması	TT, A	1, 2, 4, 5
36. Kırık	K, TT, A	1, 2, 4, 5
D. Sağlık Hizmeti Verilen Özel Gruplar		
1. Çocuk sağlığı	K, TT, A	1, 2, 6
2. Ergen sağlığı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
3. İnfertil çift	K, TT, A	1, 4, 6
4. Psiko-Somatik hasta	K, TT, A	1, 3, 6
5. Yaşlı bakımı	K, TT, A	1, 3, 6
6. Ölmekte olan hastanın bakımı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
7. Kronik ağırlı hastanın bakımı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
8. Cerrahi hastanın tıbbi değerlendirmesi ve bakımı	TT, A	1, 2, 3, 4, 5
E. Sağlık Hizmeti Verilen Özel Konulara Yaklaşım		
1. Akılcı ilaç kullanımı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
2. Aile planlaması danışmanlığı	K	1, 4
3. Aile sağlığı-aile danışmanlığı	K	1, 6
4. Klinik genetik	K, T	1, 2, 3, 4
5. Cinsel işlev bozuklukları	K, TT, A	1, 4, 6
6. Gebelik öncesi bakım	K, TT	1, 4
7. Gebelik ve sistemik hastalıklar	K, TT, A	1, 3, 4
8. Gebelik komplikasyonları	K, T, A	1, 4, 6
9. Doğumda görülen komplikasyonlar	K, TT, A	1, 4
10. Temel yenidoğan bakımı	K, TT, A	1, 2
11. Emzirme danışmanlığı	K	1, 4
12. Menopoz	K, TT, A	1, 4, 6

13. Nikotin bağımlılığı	K,TT	1, 2, 3, 6
14. Alkolün kötüye kullanımı	K, T, A	1, 3, 5, 6
15. Kontrollü maddelerin kötüye kullanımı	K, T, A	1, 2, 3, 5, 6
16. Fiziksel, duygusal ve cinsel istismar	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
17. Ev içi şiddet	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
18. Kronik hastalık/engellilik ve aile	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
19. Yaralanmalar ve zehirlenmeler	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
20. İlk ve acil yardım	T, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
21. Çevre kaynaklı hastalıklar ve meslek hastalıkları	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
22. Evde bakım	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
23. Spor tıbbı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 5, 6
24. Seyahat tıbbı / göçmen sağlığı	K, TT, A	1, 2, 3, 4, 6
F. Etik ve Yasal Konular		
1. Tıp Etiği İlkeleri	B,U**	1, 2, 3, 4, 5, 6
2. Paternalizm, Otonomi ve Yeterlik Kavramları	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
3. Aydınlatılmış Onam	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
4. Gizlilik, Mahremiyet ve Hasta Sırrı	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
5. Hasta Hekim İlişkisi	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
6. Yaşam ve Ölüm İle İlgili Konular	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
7. Hekimin Yasal Sorumlulukları	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
8. Çocuk-Eş-Yaşlı İstismarı	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
9. Aile İçi Şiddet	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6
10. Tıbbi Uygulama Hataları	B,U	1, 2, 3, 4, 5, 6

*YETERLİLİK

B: Bilir

U: Uygular

K: Koruyucu hekimlik hizmeti verme

T: Tanı koyma

TT: Tanı koyup tedavi etme

A: Acil müdahale

**EĞİTİM BİRİMİ

1. Aile Hekimliği

2. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları

3. İç Hastalıkları

4. Kadın Hastalıkları ve Doğum

5. Genel Cerrahi

6. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

ARAŞTIRMA VE AKADEMİK ÇALIŞMA		Yeterlilik*	Eğitim Birimi**
1. Tıbbi Bakımda Kanıta Dayalı Yaklaşım		B,U	Aile Hekimliği
1.1	Aranılan bilgiye bağlı olarak, farklı öğrenme stratejileri geliştirebilme		
1.2	Sunulan tıbbi bilginin yararlılığını değerlendirme		
1.3	Uygun kaynakları kullanarak literatür taraması yapabilme		
1.4	Bir araştırma makalesini eleştirel olarak değerlendirebilme		
2. Araştırma Becerileri		B,U	Aile Hekimliği
2.1	Bir araştırma konusu belirleyebilme / hipotez kurabilme		
2.2	Saptanan konu için uygun gereç ve yöntemi belirleyebilme		
2.3	Veri toplama ve analiz etme		
2.4	Araştırma sonuçlarını uygun biçimde tartışabilme		
2.5	Bir araştırma makalesi yazabilme		
2.6	Yayın için doğru, kurallara uygun bilimsel dil kullanma		
2.7	Sunum yöntemini seçme ve uygulama		
3. Sunum Becerileri		B,U	Aile Hekimliği
3.1	Sunumun amaç ve öğrenim hedeflerini belirleme		
3.2	Sunum planı hazırlayabilme		
3.3	Sunum için uygun yöntem ve materyali seçebilme		
3.4	Görsel işitsel araçları uygun biçimde kullanabilme		
3.5	Etkili sunum yapabilme		

EĞİTİM VE DANIŞMANLIK BECERİLERİ			
1. Sağlık Danışmanlığı		B,U	Aile Hekimliği
1.1	Eğitim gereksinim ve önceliklerini belirleyebilme		
1.2	Eğimin amaç ve öğrenim hedeflerini belirleyebilme		
1.3	Eğitim mesajlarını belirleyebilme ve hedef gruba yönelik olarak ifade edebilme		
1.4	Eğitim öncesi ve sonrası olumlu bir eğitim atmosferini oluşturan etkenleri tartışabilme		
1.5	Etkileşimli eğitim yöntemlerini bilme ve kullanma		
1.6	Kontrol listeleri gibi yeterliğe dayalı eğitim araçlarını tanıma, geliştirebilme ve kullanma		
1.7	Bir eğitim programı (örneğin kurs) planlama, düzenleme ve yürütme		
2. Hasta Eğitimi		B,U	Aile Hekimliği
2.1	Hastanın gereksinim ve önceliklerini belirleyebilme		
2.2	Hasta ve/veya yakınlarını tanı, tedavi seçenekleri, yan etkiler vb konularda açık ve duyarlı bir biçimde aydınlayabilme		
2.3	Akut hastalık durumunda hastanın kısa süre içinde bilgilendirilmesini sağlayabilme		
2.4	Kronik hastalıklar durumunda hastanın bilgilendirilmesi için aşamalı ve uzun dönemli planlama yapabilme		
2.5	Verilecek eğitimi, eğitim düzeyi ve kültürel özelliklerini dikkate alarak hastaya göre biçimlendirebilme		
2.6	Soru sorması konusunda hastayı yüreklendirme ve soruları uygun biçimde yanıtlama		
2.7	Görsel-işitsel ve bilgisayar destekli eğitim materyalini etkin biçimde kullanabilme		
3. Sağlığın Geliştirilmesi		B,U	Aile Hekimliği
3.1	Hastanın sağlık risklerini belirleyebilme		
3.2	Hastanın gereksinim ve önceliklerini ve davranış değişikliği konusunda hazır olup olmadığını saptayabilme		

3.3	Hastanın tedavi planına katılımını sağlayabilme		
3.4	Yetişkinin davranış değişikliği aşamalarını bilme ve uygulayabilme		
3.5	Egzersiz programı önerisi gibi hastanın muayene amacı dışındaki isteklerine yanıt verebilme		
3.6	Açık, üzerinde çalışılmış eğitim mesajlarına sahip olma		
3.7	Sağlığın geliştirilmesi ile ilgili çalışmalarda görev yapan, diyetisyen, hemşire, sağlık eğitimcisi ve benzeri ekipler ile etkileşim içinde olma		
4. Hastalar İçin Eğitim Materyali Hazırlanması		B,U	Aile Hekimliği
4.1	Broşür, kitapçık, video kaset, internet materyali gibi eğitim kaynaklarını değerlendirebilme		
4.2	Eğitim materyalinin hasta eğitim ve kültürel özelliklerine uygunluğunu belirleyebilme		
4.3	Günlük uygulamada, hastaların eğitim materyaline kolaylıkla ulaşabileceği bir sistem oluşturma		
4.4	Aile hekimliği hizmetinden yararlanan aileler için konferans vb toplantılar düzenleme		
4.5	Konuyla ilgili yeni teknolojilerden haberdar olma		
5. Temel Bilgisayar Uygulamaları		B,U	Aile Hekimliği
5.1	Bilgisayar destekli iletişim olanaklarından yararlanabilme		
5.2	Bilgisayar erişimine açık (on-line) veritabanlarını kullanabilme		
5.3	Veri analizi yapabilen programların temel özelliklerini tanıma ve kullanabilme		
YÖNETSEL BECERİLER		B,U	Aile Hekimliği
1. Hizmet Sunumunda Planlama ve Organizasyon			
2. Ofis Yönetimi			
3. Yasal Sorumlulukların Gözetilmesi			
4. Kalite Yönetimi			
4.1	Etkin tıbbi kayıt		
4.2	Hizmetin standardizasyonu		
5. Etkin Konsültasyon			

TEMEL BECERİLER VE BECERİ DÜZEYLERİ

A. Girişimsel Olmayan İşlemler

Beceri	Eğitim birimi	Yapılması gereken ez az sayı
Tanı – Öykü alma		
Tüm yaş gruplarında tam ve ayrıntılı tıbbi görüşme yapabilme, öykü alabilme	1 - 6	30
Jinekolojik öykü alma	1, 4	30
Genogram / pedigree hazırlayabilme	1	30
Psikiyatrik görüşme yapabilme	6	30
Mental durum değerlendirmesi yapabilme	1 - 6	10
Gestasyonel yaş tayini yapabilme	1, 4	10
Tanı-Fizik Muayene		
Tüm yaş gruplarında tam ve ayrıntılı fizik muayene yapabilme	1, 2	30
Jinekolojik muayene	1, 4	30
Sağlam çocuk muayenesi ve takibi	1, 2	30
Apgar skorunu saptama ve değerlendirebilme	2, 4	10
Dehidratasyon değerlendirmesi	1 - 6	10
Rektal tuşe yapma ve değerlendirebilme	1, 2, 3, 5	10
Meme muayenesi yapma ve değerlendirebilme	1, 3, 4, 5	10
Gebelik takibi yapabilme	1, 4	10
Büyüme gelişme değerlendirmesi	1, 2, 6	10
Göz dibi bakma ve değerlendirebilme	1, 3	10
Tanı-Laboratuvar		
Görüntüleme yöntemlerinin etkin kullanımı ve değerlendirilmesi	1 - 5	30
Oral glukoz testini uygulayabilme ve değerlendirebilme	1, 2, 3, 4	10
Kan şekeri ölçümü yapabilme ve takibini değerlendirebilme	1, 2, 3, 4, 5	10
Periferik yayma hazırlayabilme ve değerlendirebilme	1, 2, 3	10
PPD uygulayabilme ve değerlendirebilme	1, 2, 3	10
Kültür-antibiyoqram için örnek alma ve değerlendirme	1 - 4	10
PAP sürüntüsü alabilme ve sonuçları değerlendirebilme	1, 4	10
İdrar ve vaginal akıntının mikroskopik tanısını yapabilme	1 - 5	10
Gaitadan taze preparat hazırlama ve değerlendirebilme	1, 2, 3	10
Dekontaminasyon-dezenfeksiyon-sterilizasyon işlemleri	1, 4	10
EKG çekebilme ve değerlendirebilme	1, 2, 3, 5	40
NST çekebilme	4	10
Tedavi		
Aşıları bilme uygulayabilme	1 - 5	10
Sıvı-elektrolit tedavisi planlayabilme ve izleyebilme	1 - 6	10
Tüm yaş gruplarında resüsitasyon uygulayabilme	1 - 5	5
Diyabet ketoasidozuna müdahale edebilme	1 - 5	3
Akut astım atağı tedavisi	1, 2, 3	3

Febril konvüzyon ve konvüzyon acil tedavisi	1, 2, 3	3
Zehirlenmelere ilk müdahale	1, 2, 3	3
Koruyucu Hekimlik-İletişim ve Danışmanlık		
Temel konularda genetik danışmanlık verebilme ve hizmetten yararlanana doğru yönlendirebilme	1, 2, 3, 4, 6	5
Beslenme danışmanlığı verebilme	1 - 4, 6	10
İlgili konularda hasta eğitimi yapabilme	1	10
Kötü haber verebilme	1, 6	5
Etkin konsültasyon kullanımı	1 - 6	10
Aile görüşmesi yapabilme	1, 6	10
Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinin düzenlenmesi		
Birinci basamakta evde bakım hizmet organizasyonu	1	5
Hastaneye yatış ve sevk koşullarının bilinmesi	1	5

B. GİRİŞİMSEL İŞLEMLER

Beceri	Eğitim Birimi	Yapılması gereken en az sayı
İleri yaşam desteği (CPR)	1, 2, 5	5
Yara ve yanık bakımı	1, 4, 5	20
Küçük cerrahi girişimler	1, 4, 5	10
Alçı atel uygulaması ve hasta nakli	1, 5	5
Nasogastrik lavaj	1, 2, 3, 5	10
İntravenöz ve Arteryel kan alma	1, 2, 3, 5	20
Yenidoğanda topuk kanı alma	1, 2	10
RIA uygulanması ve çıkarılması	1, 4	30
MR*, kürtaj**	1, 4	15
Normal doğum	1, 4	15
Epizyotomi yapabilme	1, 4	15
Üriner kateterizasyon ve bakımı / mesane aspirasyonu	1-5	10
Lavman	4, 5	10

*Sertifikalı olarak; Kadın-doğum uzmanının bulunduğu tam teşekküllü sağlık kurumunda uygulanmak üzere

TEMEL UYGULAMALAR

A. Aile Hekimliği Eğitimlerine Katkı ve Katılım

*Aile Hekimliği uzmanlık eğitimine yeni başlayan asistanlara fiziki ortamı, personeli, uygulama yöntemlerini tanıtmak amacı ile ve uyumlarını sağlamaya yönelik olarak Aile Hekimliği biriminde uyum eğitimi verilir.
*Aile Hekimliği uzmanlık öğrencileri haftada en az yarım gün Aile Hekimliği birimlerinde (Şeflik, Koordinatörlük, Anabilim Dalı) asistan eğitim programına katılmak ile yükümlüdür.
*Her uzmanlık öğrencisi uzmanlık eğitimi süresince yılda en az 1 seminer, 1 olgu sunumu, 2 makale sunumu yapmalıdır.

- Bu çalışmalar, içerik ve yöntemle ilgili olarak hazırlanan bir form kılavuzluğunda öğretim üyeleri tarafından değerlendirilir.
- Tüm sunumların yazılı olarak Anabilim Dalı Başkanlığına/Aile Hekimliği Şefliğine teslim edilmesi gerekmektedir.
- Bu sayılara rotasyonlardaki sunumlar dahil değildir.
- Rotasyonlarda yapılan seminer, makale ve olgu sunumlarının da, yazılı olarak rotasyon sonunda Anabilim Dalı Başkanlığına/Aile Hekimliği Şefliğine ulaştırılması gerekmektedir.

B. Bilimsel Çalışmalara Katkı ve Katılım

Her uzmanlık öğrencisi, eğitimi süresince araştırma, bildiri ve poster çalışmasına katkıda bulunmuş ve kongrelere katılmış olmalıdır.

- Bu çalışmalar Aile Hekimliği Bölümü içinde olabileceği gibi, rotasyon çalışmaları sırasında da yapılabilir.
Uzmanlık eğitimi süresince en az biri bildirili olmak üzere, iki adet ulusal Aile Hekimliği toplantısına (kongre, günler) katılımı gerekmektedir.
- Tezi dışında en az bir araştırmaya katılmalıdır.

C. Danışmanlık ve Sağlık Eğitimlerine Katkı ve Katılım

Her uzmanlık öğrencisi eğitimi süresince poliklinik ya da benzer ortamlarda yapılan bireye yönelik danışmanlık ve eğitim çalışmalarının yanısıra, hasta grupları ya da sağlıklı bireylere yönelik sağlık eğitimi toplantılarına da katkı sağlamış olmalıdır.

- Poliklinikte yapılan eğitim sorumlu uzman tarafından değerlendirilir ve belgelendirilir.

AİLE HEKİMLİĞİ SAHA EĞİTİMİ

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Genel Amaç; Birinci basamak ortamında, çağdaş, kanıta dayalı, etkin ve kaliteli sağlık hizmeti verecek yeterliliğe sahip aile hekimliği uzmanları yetiştirmektir.

Öğrenim Hedefleri:

Aile Hekimliğinin temel özelliklerini bilmeli.

Temel yeterliliğe sahip olmalı.

Aile hekimliğinde temel klinik yaklaşımları benimsemeli.

Birinci basamak sağlık hizmetlerinde idari konuları bilmeli.

Birinci basamakta araştırma planlayabilmeli ve yürütebilmeli.

Sağlık ölçütlerini yorumlayabilmeli ve kullanabilmeli.

Ayrışmamış hasta yönetimini bilmeli.

Düşük prevalans hekimliği uygulamalarını bilmeli.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ-Toplam süre 12 ay

Eğitim süresi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı Başkanı ve/veya Koordinatörü tarafından uygun görülecek şekilde ilk bölümü uzmanlık eğitiminin başlangıcında uyum eğitimi içerikli olacak şekilde, rotasyon aralarına bölünerek uygulanabileceği gibi, bütün olarak da uygulanabilir.

Önerilen uygulama toplam 12 aylık aile hekimliği saha eğitimi süresinin;

- 2 ay uzmanlık eğitiminin başında (AH uyum eğitimi)
- 3 ay ilk yılın sonunda
- 3 ay ikinci yılın sonunda
- 4 ay uzmanlık eğitim süresinin sonunda

yer alacak şekilde düzenlenmesidir.

Üniversite*: Aile Hekimliği Anabilim Dallarına bağlı saha eğitim-klinik uygulama merkezleri¹ ve/veya birinci basamak şartlarında klinik uygulamalarda bulunan, kadrosunda en az bir eğitici Aile Hekimliği uzmanının² yer aldığı, Aile Hekimliği

uygulama birimleri³.

T.C. S.B.'na bağı Eğitim Araştırma Hastaneleri: kadrosunda en az bir eğitici Aile Hekimliği uzmanı bulunduran T.C. Sağlık Bakanlığına bağı birinci basamak sağlık hizmeti veren kurumlar ve (yukarıda tarif edilen) bölgedeki tıp fakültelerinin Aile Hekimliği Anabilim Dallarının saha eğitimi uygulama merkezleri.

¹*Her Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın eğitim ve araştırma faaliyetlerini sürdürebileceğı bir klinik uygulama sahası olmalıdır.*

²*Eğitici aile hekimliği uzmanı[§], TAHYK-YK tarafından akredite edilen bir eğitici eğitimini başarı ile tamamlamış, klinik^{§§} ve eğitici^{§§§} olarak yeterliliğini almış (sertifiye) olan aile hekimliği uzmanıdır.*

[§]*Dip Not 2'de tarif edilen "Eğitici Aile Hekimliği Uzmanı" tanımına uyan kişilerin bulunmadığı şartlarda, bu müfredatın uygulamaya konulmasından itibaren 1 (bir) yıllık bir geçiş süresi boyunca, sertifiye eğitici özelliğı aranmaksızın, kadrosunda en az bir Aile Hekimliği Uzmanının bulunduğu birinci basamak sağlık hizmeti veren kuruluşlar saha eğitimi için kullanılabilir. Gerek halinde TAHYK-YK yukarda sözü geçen bir yıllık geçiş süresini uzatabilir.*

^{§§}*TAHYK-AH Mesleki Uygulama Sertifikasyon Sınavı (Board sınavı)*

^{§§§}*TAHYK-YK tarafından akredite edilmiş bir eğitici eğitimini başarı ile tamamlamış olduğunu belgeleyen, (eğiticiliğı sertifiye olan) AH uzmanı*

³*Tüm saha eğitimi-klinik uygulama merkezleri TAHYK-YK akreditasyon kriterlerine uygun olarak düzenlenmiş akreditasyon sertifikasına sahip olmalıdır.*

İÇ HASTALIKLARI

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Genel Amaç; Birey, aile ve toplum sağlığına katkıda bulunmak üzere; ergenlik sonrası, erişkinlik ve ileri yaş dönemlerinde sağlığı korumak, geliştirmek ve karşılaşılabilecek sağlık sorunlarının tanı, tedavi, takip ve rehabilitasyonu ile ilgili uygulamalarda görev almak için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını yenilemiş, gözden geçirmiş ve/veya edinmiş olmaktadır.

Öğrenim Hedefleri; Program süresince aile hekimliği uzmanlık öğrencisinin kuramsal olarak sorumlu olduğu minimum çerçeveyi belirlemektedir. Bu çerçevenin oluşmasında sık karşılaşılan yakınma, belirti, bulgular, morbidite ve/veya mortalitesi yüksek hastalıklar, aciller, gibi başlıklar yol gösterici olacaktır. Temel konularda edinilmesi gereken bilgi ile ilgili ayrıntılandırma ayrıca yapılacaktır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ-Toplam süre 6 ay

A. ACİL POLİKLİNİK*

Amaç ve öğrenim hedefleri

Acil durumlarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli. Hastanın bir üst merkeze nakli konusunda karar verebilmeli ve uygun koşulları sağlayabilmeli.

Süresi: 1 ay

*(Uzmanlık eğitimi veren kurumun özelliğine göre, Acil Dahiliye Polikliniğinde veya Acil Anabilim Dalına ait Acil Serviste tamamlanır.)

B. POLİKLİNİK

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

Öğrenim hedefleri

Dahili yakınmaları tanımalı, ayırıcı tanısını yapabilmeli.

Müfredatta iç hastalıkları rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Tanı testlerinin etkin kullanılmasında deneyim kazanmalı.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 2 ay

C. KLİNİK

Amaç: İç hastalıklarına yönelik yatan hasta yönetimi konusunda deneyim kazanmak.

Öğrenim hedefleri

Yatan hastanın tedavisini ve izlemine öğrenmeli.

Hasta ve yakınını yapılacak işlemler hakkında bilgilendirmeli ve bakım kararlarına dahil etmeli.

Klinik uygulamalarda, ilaç ve ilaç kombinasyonlarının kullanımını bilmeli.

Etkin konsültasyon isteyebilmeli.

Hastanın taburcu edilme kriterlerini bilmeli.

Taburcu notu (epikriz) yazmayı bilmeli.

Terminal dönem hasta ve ailesine yaklaşımı bilmeli, tıbbi ve psikolojik destek sağlayabilmeli.

Süresi: 2 ay

D. KARDİYOLOJİ POLİKLİNİĞİ

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

* (Uzmanlık eğitimi veren kurumun özelliğine göre, Kardiyoloji polikliniği veya Kardiyoloji Anabilim Dalına ait poliklinikte yapılır.)

Öğrenim hedefleri

Kardiyovasküler hastalıklara ait yakınmaları tanımalı, ayırıcı tanısını yapabilmeli.

Müfredatta kardiyoloji rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Tanı testlerinin etkin kullanılmasında deneyim kazanmalı.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 1 ay

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI (ÇSH)

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Genel Amaç; Birey, aile ve toplum sağlığına katkıda bulunmak üzere; tüm çocukluk döneminde sağlığı korumak, geliştirmek ve karşılaşılabilecek çocukluk çağı sağlık sorunlarının çözümü için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını yenilemiş, gözden geçirmiş ve/veya edinmiş olmaktadır.

Öğrenim Hedefleri; Program süresince aile hekimliği uzmanlık öğrencisinin kuramsal olarak sorumlu olduğu minimum çerçeveyi belirlemektedir. Bu çerçevenin oluşmasında sık karşılaşılan yakınma, belirti, bulgular, morbidite ve/veya mortalitesi yüksek hastalıklar, aciller, gibi başlıklar yol gösterici olacaktır. Temel konularda edinilmesi gereken bilgi ile ilgili ayrıntılandırma ayrıca yapılacaktır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ: Toplam süre 6 ay

A. ACİL POLİKLİNİK

Amaç ve öğrenim hedefleri

Acil durumlarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli. Hastanın bir üst merkeze nakli konusunda karar verebilmeli ve uygun koşulları sağlayabilmeli.

Süresi: 1 Ay

B. POLİKLİNİK

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirilmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

Öğrenim hedefleri

Sağlıklı çocuk gelişimi ve izlenmesini bilmeli.

Aşılama, tarama test ve muayeneleri gibi koruyucu hekimlik yaklaşımlarını bilmeli.

Müfredatta pediatri rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Tanı testlerinin etkin kullanımında deneyim kazanmalı.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 3 ay

C. KLİNİK

Amaç: Pediyatrik hastalıklara yönelik yatan hasta yönetimi konusunda deneyim kazanmak.

Öğrenim hedefleri:

Yatan hastanın tedavisini ve izlemine öğrenmeli.

Hasta ve yakınını yapılacak işlemler hakkında bilgilendirmeli ve bakım kararlarına dahil etmeli.

Klinik uygulamalarda, ilaç ve ilaç kombinasyonlarının kullanımını bilmeli.

Etkin konsültasyon isteyebilmeli.

Hastanın taburcu edilme kriterlerini bilmeli.

Taburcu notu (epikriz) yazmayı bilmeli.

Terminal dönem hasta ve ailesine yaklaşımı bilmeli, tıbbi ve psikolojik destek sağlayabilmeli.

Süresi: 2 ay

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM (KHD)

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Genel Amaç; Birey, aile ve toplum sağlığına katkıda bulunmak üzere; tüm çocukluk, ergenlik, erişkinlik ve ileri yaş dönemlerinde sağlığı korumak, geliştirmek ve karşılaşılabilecek kadın sağlığı, ana-çocuk sağlığı ve üreme sağlığı ile ilgili sağlık sorunlarının çözümü için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını yenilemiş, gözden geçirmiş ve/veya edinmiş olmaktadır.

Öğrenim Hedefleri; Program süresince aile hekimliği uzmanlık öğrencisinin kuramsal olarak sorumlu olduğu minimum çerçeveyi belirlemektedir. Bu çerçevenin oluşmasında sık karşılaşılan yakınma, belirti, bulgular, morbidite ve/veya mortalitesi yüksek hastalıklar, aciller, gibi başlıklar yol gösterici olacaktır. Temel konularda edinilmesi gereken bilgi ile ilgili ayrıntılandırma ayrıca yapılacaktır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ Toplam süre 5 ay

A. ACİL POLİKLİNİK

Amaç ve öğrenim hedefleri

Obstetrik ve/veya jinekolojik acil durumlarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli. Hastanın bir üst merkeze nakli konusunda karar verebilmeli ve uygun koşulları sağlayabilmeli.

Süresi: 1 Ay

B. POLİKLİNİK

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

Öğrenim hedefleri

Obstetrik ve/veya jinekolojik yakınmaları tanımalı, ayırıcı tanısını yapabilmeli.

Jinekolojik birincil ve ikincil koruyucu hekimlik yaklaşımlarını bilmeli ve hastayı bu konuda eğitebilmeli.

Cinsel sağlık ve üreme sağlığı danışmanlığı, hizmeti ve eğitimini verebilmeli.

Gebe muayenesi ve gebe takibini yapabilmeli.

Gebelikte güvenli ilaç kullanımını bilmeli.

Riskli gebelikleri tanımalı.

Lohusalık döneminde oluşabilecek sağlık sorunlarını yönetebilmeli.

Müfredatta kadın hastalıkları ve doğum rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Girişimsel ve girişimsel olmayan işlemlere ait becerileri kazanmalı.

Tanı testlerinin etkin kullanılmasında deneyim kazanmalı.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 3 ay

C. KLİNİK

Amaç: Obstetrik ve jinekolojik problemlere yönelik yatan hasta yönetimi konusunda deneyim kazanmak.

Öğrenim hedefleri

Jinekolojik ve/veya obstetrik nedenlerle yatan hastanın tedavisini ve izlemine öğrenmeli.

Normal vajinal doğum yaptırabilmeli.

Hasta ve yakınına yapılacak işlemler hakkında bilgilendirmeli ve bakım kararlarına dahil etmeli.

Klinik uygulamalarda, ilaç ve ilaç kombinasyonlarının kullanımını bilmeli.

Etkin konsültasyon isteyebilmeli.

Hastanın taburcu edilme kriterlerini bilmeli.

Taburcu notu (epikriz) yazmayı bilmeli.

Terminal dönem hasta ve ailesine yaklaşımı bilmeli, tıbbi ve psikolojik destek sağlayabilmeli.

Süresi: 1 ay

GENEL CERRAHİ

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Genel Amaç; Tüm yaş gruplarında karşılaşılabilecek acil cerrahi sorunların tanı, tedavi, izlem, sevk ve hastaneye yatırma ile ilgili uygulamalarda görev almak için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını yenilemiş, gözden geçirmiş ve/veya edinmiş olmaktadır.

Öğrenim Hedefleri; Program süresince aile hekimliği uzmanlık öğrencisinin kuramsal olarak sorumlu olduğu minimum çerçeveyi belirlemektedir. Bu çerçevenin oluşmasında sık karşılaşılan cerrahi acil durumlar, morbidite ve/veya mortalitesi yüksek hastalıklar gibi başlıklar yol gösterici olacaktır. Temel konularda edinilmesi gereken bilgi ile ilgili ayrıntılandırma ayrıca yapılacaktır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRESİ -Toplam süre 2 ay

A. ACİL SERVİS

Amaç

Acil durumlarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli. Hastanın hastaneye yatırılması ve/veya bir üst merkeze nakli konusunda karar verebilmeli ve uygun koşulları sağlayabilmeli.

* (Uzmanlık eğitimi veren kurumun özelliğine göre, Genel Cerrahi Kliniğinde, ya da varsa Acil Serviste veya Acil Anabilim Dalına ait serviste cerrahi ağırlıklı olarak tamamlanır)

Öğrenim hedefleri

Hızlı, etkin öykü alabilmeli ve fizik muayene yapabilmeli.

Acil cerrahi vakalarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli ve hastayı etkin bir şekilde gözlem altında tutabilmeli.

Hayat kurtarıcı acil girişimsel ve girişimsel olmayan girişimleri bilmeli ve uygulayabilmeli. Acil tetkik ve testleri etkin kullanabilmeli ve yorumlayabilmeli.

Gerekli olabilecek ileri tetkik ve testleri hızlı ve etkin bir biçimde planlayarak uygulayabilmeli.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini bilmeli, konsültasyonu etkin kullanabilmeli.

Hastanın bir üst merkeze nakli ve hastaneye yatırılması konusunda karar verebilmeli ve uygun koşulları sağlayabilmeli.

Sık kullanılan acil ilaçların etkinliğini, güvenilirliğini, etkileşimlerini ve yan etkilerini bilmeli ve bu ilkelere uygun acil tedavi düzenleyebilmeli.

Hasta ve hasta yakınlarına kötü haber vermeyi bilmeli, gerekli olan durumlarda tıbbi ve psikolojik destek sağlayabilmeli.

Acil tedavi sonrası hastanın taburculuğunu ve taburculuk sonrasını planlayabilmeli.

Acil servis ekibini etkin bir şekilde organize edebilmeli.

Süresi: 1 ay

B. GENEL CERRAHİ POLİKLİNİĞİ

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Cerrahi hastalıklara ait yakınmaları tanımalı, ayırıcı tanısını yapabilmeli.

Müfredatta cerrahi rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Tanı testlerinin etkin kullanılmasında deneyim kazanmalı.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 1 ay

RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI (PSİKİYATRİ)

GENEL AMAÇ ve ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Genel Amaç; Birey, aile ve toplum sağlığına katkıda bulunmak üzere; tüm yaş gruplarında ruh sağlığını korumak, geliştirmek ve karşılaşılabilecek ruh sağlığı ile ilgili sorunlarının tanı, tedavi, takip ve rehabilitasyonu ile ilgili uygulamalarda görev almak için gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını yenilemiş, gözden geçirmiş ve/veya edinmiş olmaktır.

Öğrenim Hedefleri; Program süresince aile hekimliği uzmanlık öğrencisinin kuramsal olarak sorumlu olduğu minimum çerçeveyi belirlemektedir. Bu çerçevenin oluşmasında sık karşılaşılan yakınma, belirti, bulgular, morbidite ve/veya mortalitesi yüksek hastalıklar, aciller, gibi başlıklar yol gösterici olacaktır. Temel konularda edinilmesi gereken bilgi ile ilgili ayrıntılandırma ayrıca yapılacaktır.

PROGRAMIN BİLEŞENLERİ VE SÜRELERİ-Toplam süre 3 ay

A. POLİKLİNİK

Amaç: Müfredat içeriğine uygun öğrenim hedefleri doğrultusunda ayaktan hasta değerlendirmesi ve yönetimi konusunda deneyim sahibi olmak.

Öğrenim hedefleri

Psikiyatrik yakınmaları tanımalı, ayırıcı tanısını yapabilmeli.

Müfredatta psikiyatri rotasyonu kapsamında yer alan semptom ve hastalıkların yönetimi konusunda deneyim kazanmalı.

Acil durumlarda ayırıcı tanı ve ilk müdahaleyi yapabilmeli.

Psikiyatride sık kullanılan ilaç ve kombinasyonlarının etkinliğini, güvenliğini, etkileşimlerini ve yan etkilerini bilmeli.

Hastaneye yatırma kriterlerini bilmeli.

Hasta eğitimi ve danışmanlık deneyimi kazanmalı.

Sevk ve konsültasyon kriterlerini ve sınırlılıklarını bilmeli.

Süresi: 2 ay

B. KLİNİK

Amaç: Psikiyatrik nedenlerle yatan hasta yönetimi konusunda deneyim kazanmak.

Öğrenim hedefleri

Yatan hastanın tedavisini ve izlemine öğrenmeli.

Hasta ve yakınını yapılacak işlemler hakkında bilgilendirmeli ve bakım kararlarına dahil etmeli.

Klinik uygulamalarda, ilaç ve ilaç kombinasyonlarının kullanımını bilmeli.

Etkin konsültasyon isteyebilmeli.

Hastanın taburcu edilme kriterlerini bilmeli.

Taburcu notu (epikriz) yazmayı bilmeli.

Psikiyatrik hasta ve ailesine yaklaşımı bilmeli, tıbbi ve psikolojik destek sağlayabilmeli.

Süresi: 1 ay

KAYNAKLAR:

1. Rakel RE. Textbook of Family Practice. 6th Edition. Philadelphia, Saunders, 2002
2. Taylor RB. Family Medicine Principles and Practice. 4th Edition. New York, Springer, 1994
3. Rubin RH, Voss C, Derksen DJ, Gateley A, Quenser RW. Medicine A Primary Care Approach. 1st Edition. Philadelphia, Saunders, 1996
4. Gorol AH, May LA, Mulley AG. Primary Care Medicine. Office Evaluation and Management of the Adult Patient. 3rd Edition. Lippincott, Philadelphia, 1995
5. Sloane PD, Slatt LM, Curtis P, Ebell MH. Essentials of Family Medicine. 3rd Edition. Williams & Wilkins, Baltimore, 1998
6. Mc Whinney IR. A Textbook of Family Medicine. 2nd Edition. Oxford University Press, Oxford 1997
7. Saultz JW. Textbook of Family Medicine. Mc Graw-Hill, New York, 2000.
8. Aile Doktorları için Kurs Notları 1. Aşama. 1. Basım. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2004
9. Geçiş Dönemi 2. Aşama Eğitim Modül Başlıkları
10. Basak O. Aile Hekimliği Genel Pratisyenlik Avrupa Tanımı. WONCA Europe 2002. Türkçe Çeviri Haziran 2003. Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği Yayınları- 3, Ankara 2003
11. Turkey Health Report. MoH, RSHC, School of Public Health, Publication No:SB – HM – 2004/01
12. Burden of Disease Final Report. National Burden of Disease and Cost Effectiveness Project. Refik Saydam Hygiene Center Presidency Refik Saydam School of Public Health, Ankara, 2004
13. Preparing a health care workforce for the 21st century The challenge of chronic conditions. World Health Organization, Geneva, 2005
14. Allen J. Being a Family Doctor. 2004
15. Heyrman,J. ed. , EURACT Educational Agenda, European Academy of Teachers in General Practice EURACT, Leuven 2005
16. Wilm, S. ed. , *Euract checklist for attachment program organizers*, European Academy of Teachers in General Practice EURACT, Leuven 2005

17. GP/FM SPECIALIST TRAINING SCHEMES IN EUROPE 2004
<http://www.achg.be/modules/euract/>
18. T.C. S. B. Birinci Basamağa Yönelik Tanı ve Tedavi Rehberleri 2003. 2. Basım. Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı Hıfzısıhha Mektebi Müdürlüğü, Ankara, 2003
19. Kochen MM. Allgemeinmedizin und Familienmedizin. 3., vollstaendig überarbeitete Auflage. Thieme, Stuttgart 2006